

TEHOHOITOLÄÄKETIEDE

Erikoislääkärien lisäkoulutusohjelma

Anestesiologia ja tehohoito

Vastuhenkilö ja kuulustelija:

Professori Ville Pettilä, puh. +358 50 4271715, ville.pettila@hus.fi

1. TAVOITTEET

Tavoitteena on, että anestesiologian, anestesiologian ja tehohoidon tai muun soveltuvan alan erikoislääkäri (sisätaudit, kirurgian alat, infektiosairaudet, lastentaudit) tämän lisäkoulutusohjelman suoritettuaan

- on perehtynyt tehohoidon alalla tarvittavaan teoreettiseen tietoon kattaen kansainvälisessä CoBaTriCE-ohjelmassa (Competence-Based Training Programme in Intensive Care Medicine in Europe www.cobatrice.org) määritellyt osaamisalueet.
- on saanut riittävät tiedot tehohoidossa käytettävästä lääketieteellisestä teknologiasta
- on perehtynyt tehohoitoon liittyviin eettisiin kysymyksiin
- on saanut riittävät kliiniset tiedot ja taidot toimiakseen itsenäisenä tehohoitolääkärinä
- kykenee alansa kehittämisen ja opetustyöhön
- kykenee toimimaan asiantuntijana oman alansa erityiskysymyksissä
- on saanut riittävät tiedot teho-osaston toiminnan laadun ja talouden johtamisesta

2. KOULUTUSOHJELMAN RAKENNE JA KUVAUS PALVELUISTA

Palveluaika

- Koulutettava voi aloittaa lisäkoulutusohjelman erikoislääkäriin oikeudet saatuaan.
- Käytännön tehohoitopalvelun kesto on kolme vuotta.
- Käytännön palvelusta yksi vuosi voidaan korvata anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkärikoulutukseen sisältyvällä tehohoitokoulutuksella.
- Vastaavasti muiden erikoisalojen erikoislääkärikoulutuksen aikainen päätoiminen tehopalvelu voi korvata yhden vuoden vaadittavasta palveluajasta (ml. lasten teho-osasto).
- Kolmen vuoden palveluun voidaan hyväksyä kuusi kuukautta toimimista päätoimisena tehovalvontalääkärinä (kaikki erikoisalot).
- Vähintään yksi vuosi tehohoitopalvelusta on suoritettava päätoimisena tehohoitolääkärinä yliopistosairaalan teho-osastolla, jossa kouluttajalla on dosentin pätevyys ja tehohoitolääketieteen erityispätevyys, lisäkoulutus tai EDIC (European Diploma of Intensive Care Medicine). Laajan päivystyksen keskussairaalassa suoritettua tehohoitopalvelua voidaan hyväksyä yksi vuosi, mikäli palvelu on suoritettu päätoimisena yksikössä, jossa kouluttajalla on tehohoitolääketieteen erityispätevyys, lisäkoulutus tai EDIC (European

Diploma of Intensive Care Medicine). Erityistapauksessa voidaan hyväksyä myös palvelua, joka on suoritettu ulkomaisessa tehohoitoyksikössä.

▫ Muiden erikoisalojen kuin anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkäreiltä edellytetään lisäksi kuuden kuukauden palvelua anestesiayksikössä. Tämä palvelu sisällytetään kolmen vuoden vaatimukseen käytännön tehopalvelusta.

▫ Käytännön palvelua voidaan korvata enintään kuusi kuukautta päätoimisella tieteellisellä työskentelyllä tehohoitoon kohdistuvassa tutkimusprojektissa.

▫ Yksittäisen koulutukseen hyväksyttävän jakson pituuden tulee olla vähintään yksi kuukausi.

Kierrettävät osastot ja sairaalat

▫ Käytännön tehoitopalvelu suoritetaan yliopistosairaalan teho-osastolla (HYKS: Jorvin, Meilahden ja Töölön sairaalan teho-osastot kaikki)

3. TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Tavoitteet

- Koulutuskokonaisuuden tulee kattaa suurimman osan tehohoidon osa-alueista.
- Koulutettavan tulee toimia yksiköissä, joissa hoidetaan sekä operatiivisia että ei-operatiivisia potilaita, monivammapotilaita, sydänkirurgisia, neurokirurgisia ja neurologisia tehohoitopotilaita. Koulutettavan on saatava kokemusta myös palovammojen ja harkinnan mukaan lasten tehohoidosta. Koulutettavan on toimittava tehojakson aikana myös MET-ryhmän lääkäriä.

Kuvaus toimipaikkakoulutuksen sisällöstä ja tuntimäärästä

Yksityiskohtainen sisältö on määritelty kansainvälisessä CoBaTriCE-ohjelmassa (Competence-Based Training Programme in Intensive Care Medicine in Europe www.cobatrice.org).

Koulutusohjelma sisältää kuvaukset alla olevista koulutusalueista sekä opetussuunnitelmat.

- Elvytys, kriittisesti sairaan potilaan alkuhoito ja MET-toiminta
- Diagnoosin tekeminen: tilannearvio, tutkiminen, monitorointi, tulkinta
- Kriittisen sairauden / tilanteen hoito
- Terapeuttiset interventiot ja elinhäiriöiden hoito
- Teho-osastolla tehtävät toimenpiteet
- Suuren riskin potilaiden perioperatiivinen hoito
- Huolenpito ja kuntoutus
- Elämän loppuvaiheen hoito
- Lasten tehohoidon erityispiirteet
- Kriittisesti sairaan potilaan kuljetus

- Teho-osaston hallinto ja organisointi
- Tehohoidon etiikka
- Ammatilliset taidot; potilaiden ja omaisten kohtaaminen, tiimityöskentely, konsultointi, oppiminen, opettaminen, tutkimus

Toimipaikkakoulutuksen tuntimäärä määräytyy toimimisesta päätoimisena tehohoitolääkärinä kolmen vuoden ajan. Käytännön toimipaikkakoulutus sisältää teoreettista koulutusta teho-osaston koulutusohjelman mukaisesti. Toimipaikkakoulutukseen tulee sisältyä simulaatio-opetusta.

4. TEOREETTINEN KURSSIMUOTOINEN KOULUTUS

Teoreettista kurssimuotoista koulutusta kuuluu lisäkoulutusohjelmaan vähintään 60 tuntia. Kurssimuotoiseksi koulutukseksi hyväksytään alueelliset tehohoitokoulutukset, valtakunnalliset yliopistoklinikoiden järjestämät jatkokoulutuskurssit, valtakunnalliset tehohoitokokoukset, valtakunnallisesti järjestetyt ultraäänikurssit (STHY, Suomen kardiologinen seura), kansainväliset tehohoidon kokoukset (mm. SICEM, ESICM, SIM Helsinki) sekä tehohoitoon liittyvät kurssit (mm. ESICM/EACTA/EuroEcho- sydämen ultraäänikurssit) sekä HY- tehohoitolääketieteen lisäkoulutusohjelman erilliset koulutukset (a´ 4 h) korkeintaan 20 h osalta.

5. OPPIMISPROSESSIN SEURANTA JA ARVIOINNIN VÄLINEET

Lisäkoulutusohjelman edistymistä seurataan kirjanpidolla, joka sisältää merkinnät (tuntimäärät) suoritetuista teoreettisista koulutuksista, koulutuksesta vastaavan henkilön tapaamisista, sekä kouluttajan suorittamat arvioinnit ja palautteet.

6. LISÄKOULUTUSOHJELMAN KUULUSTELU

Lisäkoulutusohjelman kuulustelu suoritetaan viimeisten vaatimusten pohjalta, riippumatta siitä minä vuonna opiskelija on saanut opinto-oikeuden lisäkoulutusohjelmaan.

Ensisijainen kuulusteluvaihtoehto on European Society of Intensive Care Medicine'n järjestämä kansainvälinen kuulustelu (European Diploma in Intensive Care Medicine, EDIC). Vaihtoehtoisesti kuulustelun voi suorittaa valtakunnallisena lisäkoulutuskuulusteluna. Valtakunnalliseen kuulusteluun kouluttajat laativat kysymykset ja arvostelevat vastaukset. Kuulustelu koostuu kuudesta kysymyksestä. Kuulustelu on hyväksytty, jos pistemäärä on puolet maksimipistemäärästä ja mikäli mikään vastaus ei ole 0-pisteen arvoinen.

Suosittelavaa lukemista:

Seuraavat tehohoitolääketieteeseen liittyvät kansainväliset julkaisut

- Intensive Care Medicine
- Critical Care Medicine
- Am J Resp Crit Care Medicine
- Anesthesia & Analgesia
- New England Journal of Medicine
- Lancet
- JAMA

Kaikki nämä lehdet ovat saatavissa sähköisenä Terkon kautta. (www.terkko.fi)

Lisäksi suositeltavaa on perehtyä ESICM Academy eCourses -kursseihin

(https://academy.esicm.org/blocks/activityvisualization/layout_browseall.php?tab=courses&category=pact)